

فناوری آموزشی و پیشرفت تحصیلی

و آموزش و پرورش

مؤلفین:

فاطمه مسودی جویباری

آموزش و پرورش استان مازندران - شهرستان جویبار

زینب کل افشانی جویباری

آموزش و پرورش استان مازندران - شهرستان قائم شهر

فہما

سرشماری: مسعودی جویباری، فاطمہ، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: فناوری آموزشی و پیشرفت تحصیلی در آموزش و پرورش / مؤلفین فاطمہ مسعودی جویباری، زینب گل افشاری جویباری.

مشخصات نشر: ساری: علم نور، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاہری: ۱۵۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۰-۲۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فہما

موضوع: تکنولوژی آموزشی

موضوع: Educational technology

موضوع: پیشرفت تحصیلی

موضوع: Promotion (School)

شماره افزوده: گل افشاری جویباری، زینب، ۱۳۵۱ -

ردہ بندی کنگرہ: ۱۳۹۵ / م ۵۵۹ / ۳ / LB ۱۲۸

ردہ بندی دیویی: ۱۲/۳۷۱

شماره کتابشناسی: ۳۹۱۱۲

شناسنامه کتاب

◀ نام کتاب: فناوری آموزشی و پیشرفت تحصیلی در آموزش و پرورش

◀ مؤلفین: فاطمہ مسعودی جویباری، زینب گل افشاری جویباری

◀ امور رایانہ و صفحہ بندی: سید حسین تقیانی

◀ طبع روی جلد: شہریانو فرخی

◀ ویراستار علمی: رضوانہ رادمند

◀ تیراژ: ۵۰۰

◀ ناشر: علم نور

◀ نوبت چاپ اول: ۱۳۹۶

◀ چاپ و صحافی: پیشگام

◀ قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

کلیدی حقوق اعم از چاپ، تکثیر، نسخہ برداری و ترجمہ برقی ناشر محفوظ است. (بقتل مطالب یادکرہ مذکورہ است)

مرکز پخش: ساری - میلان امام - بلوار دانشگاه - پایین تر از حوزه هنری - کوچه گل نرگس - چتر چاپ آژند گستر

ISBN: 978-600-8400-21-9

۰۹۱۱۲۵۵۹۸۴۴

فهرست مطالب

۸	 سخن ناشر
۹	 پیشگفتار مؤلفین
۱۳	 فصل اول آشنایی با مفاهیم فناوری آموزشی
۲۰	 تعریف فناوری
۲۰	 تعریف آموزش از دیدگاه‌های متفاوت
۲۴	 تعریف فنرک آموزش
۲۵	 تعریف آموزش فناوری
۲۵	 تاریخچه آموزش فناوری
۲۶	 فناوری آموزش و فناوری اطلاعات
۲۷	 ابعاد فناوری آموزش، قیل سیلزو ریجی، ۲۰۰۳
۲۹	 کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۹	 کاربرد آموزش فناوری اطلاعات
۳۱	 آموزش از راه دور
۳۱	 اصول آموزش از راه دور
۳۲	 آموزش الکترونیک
۳۲	 تعریف آموزش الکترونیک
۳۳	 برخی مزایای آموزش الکترونیک
۳۴	 نظام مدیریت آموزش الکترونیک
۳۴	 نظام مدیریت محتوای آموزش
۳۵	 یادگیری الکترونیک
۳۶	 یادگیری الکترونیک ضرورت عصر مجازک
۳۹	 نقش معلم در آموزش الکترونیک
۴۰	 یادگیری سیار و کاربرد آن در مراکز آموزش عالی
۴۰	 جایگاه آموزش سیار
۴۱	 تعریف آموزش سیار

۴۳	مقایسه آموزش سیار و آموزش الکترونیک.....
۴۴	یادگیر الکترونیک مبتنی بر وب.....
۴۴	ویژگی‌های یادگیر الکترونیک مبتنی بر وب.....
۴۵	استراتژیک طراحی دوره‌های آموزشی مبتنی بر وب.....
۴۶	آموزش مبتنی بر وب و فرانشاخذ.....
۴۹	ارتباط بین فرانشاخذ و فناوری‌های یادگیر.....
۵۱	فصل دوم پیشرفت تحصیلی.....
۵۳	عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی.....
۵۵	ایجاد انگیزه و انگیزش پیشرفت.....
۵۵	تأثیر انگیزش در پیشرفت تحصیلی.....
۵۸	روش‌های اندازه‌گیری اندازه پیشرفت.....
۵۹	نظریه‌های انگیزش.....
۵۹	۱- نظریه انگیزش به نسبت دانش.....
۵۹	۲- نظریه روان سه بعدی.....
۶۰	۳- نظریه اراده.....
۶۰	۴- نظریه غریزه.....
۶۱	ساختارشناسی مدارس شاد و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی.....
۶۵	رابطه جنسیت و نوع شلای در پیشرفت تحصیلی.....
۷۰	چند عامل مشخص که بر پیشرفت تحصیلی فرزند تأثیر دارد.....
۷۳	نقش سیستم آموزشی در ایجاد شلای و نشاط درسی.....
۷۹	اصول طرح ریز محتوای آموزشی و نشاط درسی.....
۸۱	جایگاه معلم در انگیزش و پیشرفت تحصیلی.....
۸۱	۱- نحوه نگرش معلم.....
۸۲	۲- نقش الگوی معلم.....
۸۳	۳- نقش عاطفی معلم.....
۸۳	تأثیر به رسمیت حق شلای دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی.....
۸۷	تعامل بین کلاس و دانش جهت افزایش نشاط.....
۸۷	الف: ایجاد تعادل بین محتوا و فرایند تدریس.....
۸۷	ب: ایجاد تعادل بین سخنرانی و کنش متقابل.....

ج: سازماندهی و طراحی فضاهای کلاس.....	۸۷
راهکارهای ایجاد نشاط و شادابی در مدارس.....	۹۴
فنون ایجاد انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه.....	۹۶
عوامل مؤثر در افت تحصیلی.....	۹۹
جمع بندی کتاب.....	۹۹
منابع و مآخذ.....	۱۰۱

به بسم الله الرحمن الرحيم است گرت فتحي ز فتاح عليم است

در جهان امروز پژوهش و تحقیق، اساس و بنیاد همه پیشرفت‌ها و توسعه امور محسوب می‌شود. به‌طوری که «توانایی» در گرو «دانایی» است و می‌توان گفت بدون دانایی، توانایی جایگاهی ندارد. همان‌طوری که حضرت علامه ابوالفضائل حسن زاده آملی حفظه الله فرموده است:

منم آتشنه دانش که گر دانش بود آتش

مرا اندر دل آتش همی باشد نشیمنها

انتشارات «علیم نور» از زمان تأسیس و شروع فعالیت خود، همواره تلاش وافر در جهت بسط و توسعه علم و امور فرهنگی داشته است. به‌طوری که دستاوردهای متعددی در خصوص نشر امور علمی از خود به‌جای گذاشت. کتاب حاضر منبع مناسب، مفید و ارزشمندی برای رشد و توسعه علمی و حوزه علوم اجتماعی و رفتاری خواهد بود؛ انتشارات «علیم نور» این افتخار را دارد که در زمینه نشر و توسعه علمی از نظرات ارزشمند مؤلف محترم بهره‌مند گردیده و این افتخار را دارد که کتاب‌های بعدی این مؤلفین را به چاپ برساند. امید است استادان، دانش پژوهان و صاحب‌نظران جهت اصلاح بیشتر کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار، از ارائه پیشنهادها و نظرات خود به این مرکز دریغ ننمایند.

Alimounour@yahoo.com

«مدیریت انتشارات علیم نور»

پیشگفتار مؤلفین

اکنون پا در هزاره ی سوم نهاده‌ایم در نگاهی پویا و استراتژیک به تحولات عظیم جهانی در عرصه های مختلف با بصیرت های نوینی روبه رو هستیم، که ریشه های عمیق در نیازهای غیر قابل انکار امروز و فردای زندگی بشر در تاریخ تفکرات ۸۶ میلیارد تجارب انسانی را داراست. آری تفکرات ما در مورد هستی شناسی، ماهیت انسانی، اخلاقیات، سیاست‌ها، اقتصادها، مدیریت‌ها و بویژه نظام تعلیم و تربیت همواره در سیر زمان دستخوش تغییر و تحول بوده است. عصر ارتباطات و اطلاعات عصر گفتگوی تمدن ها، گفتگوی بین الملل و گفتگوی بین ادیان است چرا که در این عصر، انسان دانا، انسان تواناست و گفته ی متفکر و شاعر بزرگ ایرانی مولوی :

افضای جان جو این دل آگهی است

هر که آگه‌تر بود جانش قوی است

جان ساربان حیوان بیشتر

گر چه رو چرخ دستر دارد خبر

فن آوری اطلاعات و ارتباطات امروز به عنوان ابزاری توانمند در خدمت بشر قرار گرفته و همه امور را در اکثر کشورهای جهان تحت تأثیر قرار داده است. لذا در عصر هزاره سوم دانش بشری، برای جامعه توسعه یافته، باید تعلیم و تربیت توسعه یافته داشت. امروز اگر ساختارها اصلاح شود، می توان با فن آوری اطلاعات و ارتباطات مراکز دانشگاهی توسعه یافته هم داشت دوره ی کنونی تاریخ، به عصر انفجار اطلاعات تبدیل شده است و این که اظهار می شود حدود ۸۵ درصد از دانشمندان و محققان تمامی اعصار در عصر حاضر زندگی می کنند.

نشانه‌ی گسترش شتابان حجم اطلاعات است و از پیامدهای آن انفجار علوم و دانش‌هاست به طوری که ۹۰ درصد از تمامی دانش و اطلاعات طول تاریخ بشر در عصر ما تولید شده است. موج سوم شیوه نوینی از زندگی را با خود آورده بر نهادهای نوین که می‌توان آن را کلبه الکترونیک نامید مبتنی است. دوران نوینی در عرصه حیات اجتماعی که به جامعه اطلاعاتی مشهور است، آغاز شده که زندگی بشر، مناسبات آن، آموزش و پرورش و رسالت آن را تحت تأثیر قرار داده است.

پیشرفت‌های فناوری منجر به تحولاتی در صلاحیت‌ها و شایستگی‌های مورد نیاز و متناسب دنیای متغیر فعلی در دانش‌آموزان گشته است. بازنگری مداوم در نظام آموزشی یک پیامد طبیعی در این عصر است که پیشرفت‌های علمی حیرت‌آوری نصیب بشر شده است. راه‌های یاددهی - یادگیری از ارکان نظام آموزشی هستند که باید در نظام آموزشی متغیر تغییر کنند. هرگز نمی‌توان با روش‌های گذشته به فراگیران آموزش داد. نظام آموزشی امروزه در صدد است تا نیروهایی تربیت کند که در درک دنیای پیچیده امروز موجوداتی و انما و اخلاق باشند. تربیت چنین انسان‌هایی روش خاص خود را می‌طلبد و روش‌ها و قالب‌های تربیتی نمی‌توانند چنین شرایطی را برای تربیت این افراد فراهم کنند. تمدن موج سوم جهت افزایش دانش افراد جامعه، به ابزار قدرتمند نیاز دارد که به موقع، کم هزینه، سریع و مطمئن باشد. کارایی این آموزش‌ها (مبتنی بر نرم افزار، یادگیری سیار) باعث افزایش سرعت یادگیری و تنوع یادگیری می‌شوند و می‌توانند هزینه فرصت‌های از دست رفته در حضور فیزیکی در کلاس را به شدت بخشند. فناوری ارتباطات و اطلاعات (ICT) یک تخصص میان رشته‌ای است که جهت ایجاد امکان ارتباط از راه دور، دسترسی به اطلاعات و جلوگیری از انباشت و انحصار آن مورد استفاده قرار می‌گیرد. در عصر فناوری پیشرفته، ثروت پایدار یک جامعه، استعداد نیروی ماهر و خلاق آن جامعه است و پیشرفت و رفاه هر جامعه به مغزهای آن بستگی دارد.

و از آنجایی که منابع انسانی بیشترین تاثیرپذیری را از تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات و رسانه‌ها دارند، بدیهی است کشورهایی که بتوانند برای خود منابع انسانی توسعه یافته‌ای تدارک ببینند، ثروت خود را پایدار و ماندنی کرده‌اند. و بی تردید تقویت نیروی ماهر و مبتکر بستگی به آموزش دارد. آموزشی که با اصول آموزشی نوین و روزآمد ارایه شود. آنچه امروزه در نظام آموزشی عالی مطرح می‌شود، استفاده از فناوری‌های جدید (جهت آسان‌سازی یادگیری) و تاثیر آن بر پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان است. تاثیر تکنولوژی بر پیشرفت تحصیلی و درسی دانش‌آموزان تجارب قبلی، بینایه، «دراک»، و طرز فکرها، شکل‌گیری رفتارهای ما را تشکیل می‌دهند در دنیایی که هر روز پیچیده تر می‌شود شاگردان مدرسه نیازمندند که بیشتر و بهتر درباره محیط خود بیاموزند و - و - و امکان آموختن از طریق تجربه در همه موارد وجود ندارد. لذا نحوه تدریس این پدیده‌ها در پیچیده می‌گردد. هدف این است که شاگرد بتواند تا حد امکان پدیده‌های علمی را توسط تجارب به دست آورد. در زمینه تجربه پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «التجربة فوق العلم» تجربه بالاتر از دانش است. به همین دلیل بایستی امکانات زیادتر در اختیار شاگرد قرار گیرد تا تجارب زیادتری کسب کند. تجارب مختلف و گوناگون نشان داده است که استفاده از رسانه‌ها در جریان و میزان یادگیری شاگردان مؤثر است و از طرف دیگر از طول زمان لازم برای آموزش می‌کاهد. شناخت رسانه‌ها و چگونگی کاربرد هر یک از آنها و هم چنین آشنایی با روش‌های تدریس بهترین عوامل موفقیت در حسن استفاده و بهره‌گیری درست از رسانه‌هاست به امید آنکه روزی فرا رسد که همه مربیان و معلمان با بهره‌گیری تکنیک‌ها و رسانه‌های جدید آموزشی گام مؤثر در جهت آموزش و پرورش دانش‌آموزان خود بردارند. انجام این مجموعه جز با لطف و عنایت خداوند سبحان و راهنمایی‌های ارزشمند اساتید بزرگوار و همراهی خانواده، میسر نبود. از تمامی همکاران عزیزم، که در زمان سختی‌های انجام این تألیف، امید و دلگرمی می‌دادند، سپاسگزاریم.